

Gaim – více než jen klient

Se vznikem Internetu a jeho masovým rozšířením nastala potřeba komunikovat v reálném čase. Elektronická pošta a skupiny *news*, využívající služeb *Word Wide Webu*, nebyly dostatečně rychlé a pohodlné, a proto vzniklo několik protokolů, které by se daly rozdělit do dvou základních skupin: online chaty a programy pro tzv. *instant messaging* (IM). Hlavní rozdíl mezi IM a online chatem spočívá v tom, že chat se dělí na různé místnosti (nebo též kanály), v nichž uživatelé komunikují mezi sebou víceméně hromadně, na rozdíl od IM, kde rozhovor probíhá pouze mezi dvěma lidmi. Standardní protokol pro chat je *Internet Relay Chat* (IRC), který se vyvíjí už od roku 1988. Pro *instant messaging* bohužel neexistuje žádný standard, protože IM klienty vyvíjely nezávisle na sobě různé firmy. V současnosti ovládá svět IM společnost AOL, která koupila v roce 1998 ICQ od firmy Mirabilis.

Běžný uživatel má tedy možnost použít IM od vývojáře svého oblíbeného protokolu, nebo multiprotokolový program třetí strany. Do skupiny těchto univerzálních aplikací patří i Gaim, vyvíjený nezávislými vývojáři pod licencí GNU. Program je možné zdarma stáhnout z oficiální stránky <http://gaim.sourceforge.net/>, velikost instalátoru se pohybuje kolem 7 MB.

Gaim podporuje celou řadu protokolů, od u nás nejrozšířenějšího ICQ, přes otevřený protokol Jabber až po exotický Gadu-Gadu, a je postavený na prostředí GTK+, které zaručuje přenositelnost na běžné i netradiční platformy, např. na kapesní počítač iPaq. Instalace současné verze 1.5.0 není složitá; pro systém Windows je nutné nainstalovat navíc knihovny GTK.

Po prvním spuštění a nastavení používaných účtů se zobrazí okno s tzv. *contact listem*, seznamem přátel. Do tohoto seznamu je možné přidávat nejen IM kontakty na své přátele, ale i oblíbené IRC kanály. Dochází tak k propojení IM a chatu; komunikace totiž probíhá v jednom okně a přepínání mezi jednotlivými diskuzemi se provádí pomocí záložek, podobně jako např. v internetovém prohlížeči Firefox. Uživatel proto nemá otevřených více oken a práce s aplikací je mnohem pohodlnější. Protože Gaim umožňuje používat velké množství protokolů, není v silách vývojářů podporovat všechny jejich vlastnosti. Tím pádem u ICQ velmi často nefunguje přenos souborů a funkce pro vyhledávání nových kontaktů ani není implementována. Velkým plusem je podpora poslední verze Oscar ICQ protokolu. V důsledku to znamená, že kontakty se automaticky ukládají přímo na ICQ server a odpadá tím nutnost exportu a importu při změně klienta.

Nejsilnější zbraní Gaimu je jeho rozšířitelnost a konfigurovatelnost. Už v základní výbavě jsou přibaleny nejrůznější zásuvné moduly, jako např. gesta myši nebo vzdálené ovládání. Další moduly lze najít na Internetu nebo dle potřeby naprogramovat díky nativní podpoře programovacího jazyka Perl. Samozřejmostí je použití obrázkových smajlíků, vlastních zvuků a témat, kterých se na domovské stránce nachází velké množství. Skvělé je taktéž sledování přátel. Po nastavení Gaim čeká, až sledovaný uživatel vykoná očekávanou operaci a následovně na ni zareaguje. Třeba při připojení uživatele aplikace upozorní systémovou zprávou. Gaim také obsahuje velmi užitečnou funkci pro automatickou opravu překlepů. Další funkce jsou klasické – třídění kontaktů do skupin, blokování nepříjemných uživatelů, zvýraznění přezdívky na IRC, zaznamenávání rozhovorů do souborů ve formě prostého textu nebo HTML. Zprávy lze formátovat, i když možnosti nejsou

Pavel Dvořák (UČO 172 770)

příliš bohaté. Tato funkce má však v praxi téměř nulové uplatnění. Lze také zapnout šifrování konverzace. Šifrování funguje pouze tehdy, jestliže ho má zapnuté i druhá strana.

Díky široké vývojářské komunitě je Gaim přeložen do mnoha jazyků včetně češtiny, s podporou značného množství standardních i méně rozšířených kódování. Na oficiální stránce se nalézají rozsáhlá dokumentace v angličtině, kde jsou vysvětleny méně srozumitelné atributy. Díky prostředí GTK+, které vyvíjejí tvůrci známého bitmapového grafického editoru Gimp, má taktéž jednotný vzhled na všech platformách bez ohledu na nastavení systému. Protože je Gaim vyvíjen jako *open source* projekt, zásadní chyby jsou rychle nalezeny a odstraněny. Za celou dobu provozu aplikace jsem se nesešel s žádným problémem se stabilitou.

Gaim je neustále aktualizován a vyvíjen už od roku 2000; plánovaná verze 2.0.0 má obsahovat velké změny a implementaci tří dalších IM protokolů. Vývoj směřuje spíše k všestrannému klientovi, než k jednostrannému programu s pokročilými funkcemi, jako je třeba ICQ klient verze 5, jenž obsahuje zábavné hry, podporu videokonferencí, odesílání SMS apod.

Gaim je více než jen IM a chat klient – je to nástroj pro moderní komunikaci se zbytkem světa.

Použitá zdroje:

The Wikimedia Foundation, Inc.: *Wikipedia* [online]. ©2005 [cit. 14-11-2005]. Internet Relay Chat. Dostupný z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_Relay_Chat>.

Christian Hammond: *Gaim – a multi-protocol instant messaging (IM) client* [online]. ©2005 [cit. 14-11-2005]. What is Gaim? Dostupný z WWW: <<http://gaim.sourceforge.net/about.php>>.